

SIVISTYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 6/2006 vp

Hallituksen esitys laeiksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 53 §:n sekä vapaasta sivistystyöstä annetun lain 16 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 6 päivänä kesäkuuta 2006 lähettänyt sivistysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laeiksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 53 §:n sekä vapaasta sivistystyöstä annetun lain 16 §:n muuttamisesta (HE 68/2006 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitusneuvos Arto Sulonen, sisäasiainministeriö
- lainsäädäntöneuvos Marja-Riitta Pönkä ja yllisinööri Erkki Salmio, opetusministeriö
- yliarkkitehti Reino Tapaninen, Opetushallitus

- puheenjohtaja Matti Saarinen ja pääsihteeri Juha Heikkala, valtion liikuntaneuvosto
- lääninsivistysneuvos Heikki Laakso, Itä-Suomen lääninhallitus
- ylitarkastaja Raija Halen, Länsi-Suomen lääninhallitus
- apulaiskaupunginjohtaja Aulis Pitkälä, Vantaan kaupunki
- erityisasiantuntija Päivi Rajala, Suomen Kuntaliitto
- vs. toiminnanjohtaja Sinikka Sipilä, Suomen kirjastoseura.

Lisäksi kirjallisen lausunnon valiokunnalle on toimittanut Suomen Kansanopistoyhdistys 19.9.2006.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia sekä vapaasta sivistystyöstä annettua lakia siten, että peruskoulujen, lukioden, taiteen perusopetuksen ja kirjastojen perustamishankkeiden valtionosuuksien ja vapaan sivistystyön oppilaitoksista kansalaisopistojen, kansanopistojen, opintokeskusten ja kesäyliopistojen perustamishankkeiden valtionavustusten myöntämistä, maksamista ja avustuksen palauttamista koske-

vat valtionapuviranomaistehtävät siirretään opetusministeriöstä lääninhallituksille. Siirto koski myös ammatillisen koulutuksen, ammattikorkeakoulujen ja ammatillisen aikuiskoulutuksen hankkeisiin aikaisemmin myönnetyn valtionosuuden ja -avustuksen palautusta koskevia asioita.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä muuttamattomina ja seuraavin huomautuksin.

Voimassa olevan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain säännösten mukaan voidaan perustamishankkeisiin myöntää valtionosuutta. Hankkeet valitaan niiden tarpeellisuuden ja kiireellisyyden perusteella. Lääninhallitukset laativat hankkeiden kiireellisyysjärjestykset rahoitus suunnitelmaa varten ja käsittelevät hankesuunnitelman sekä antavat lausunnon valtionosuus- ja avustushakemuksesta. Opetusministeriö vahvistaa perustamishankkeiden rahoitus suunnitelman. Hallituksen esityksessä ehdotetaan valtionapuviranomaistehtävien siirtoa opetusministeriöltä lääninhallituksille. Valiokunnan mielestä on tarkoituksenmukaista vahvistaa alueellista asiantuntemusta viranomais-toiminnoissa. Nykyistä selkeämpi työnjako opetusministeriön ja lääninhallitusten välillä poistaa myös tällä hetkellä vallitsevan osittaisen päällekkäisyyden oppilaitosrakentamisen tehtävien hoitamisessa, kun yksityiskohtainen perehtyminen hankkeisiin keskitetään pääosin yhdelle hallinnon tasolle. Valiokunta pitää tärkeänä, että lääninhallitukset edelleenkin ottavat tasapuolisesti huomioon kuntien tarpeet. Valiokunnan mielestä muutoksen jälkeen kunnan kannal-

ta on myönteistä, että kunta koko hankkeen ajan on yhteydessä lääninhallituksen kanssa. Tämä tekee asioiden hoitamisen kunnalle nykyistä selkeämmäksi.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että perustamishankkeiden rahoitus suunnitelman valmisteluun ei ehdotettu päätösvallan delegointi tuo muutoksia. Opetusministeriö vahvistaa edelleen rahoituslain 40 §:ssä tarkoitetun perustamishankkeiden rahoitus suunnitelman, joka on pohjana valtionapuja myönnettäessä. Opetusministeriö jakaa edelleen määrärahat ja valtuudet lääninhallituksille sekä vahvistaa perustamishankkeiden yksikköhinnat.

Valiokunta kiinnittää tässäkin yhteydessä huomiota siihen, että perustamishankkeiden valtionosuus määrärahat valtion vuotuisissa talousarvioissa ovat olleet viime vuosina huomattavasti pienemmät kuin kuntien hanke-esitykset edellyttäisivät. Eduskunta on useana vuonna ollut huolestunut perustamishankkeiden määrärahojen riittävydestä ja myös lisännyt mahdollisuuksien rajoissa määrärahoja talousarvioon. (Ks. muun muassa VaVM 41/2004 vp ja VaVM 45/2005 vp).

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sivistysvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotukset hyväksytään muuttamattomina.

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2006

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Kaarina Dromberg /kok	Mikaela Nylander /r
vpj.	Säde Tahvanainen /sd	Kirsi Ojansuu /vihr
jäs.	Esko Ahonen /kesk	Seppo Särkiniemi /kesk
	Hanna-Leena Hemming /kok	Ilkka Taipale /sd
	Sinikka Hurskainen /sd	Jutta Urpilainen /sd
	Tuomo Hänninen /kesk	Raija Vahasalo /kok
	Rauno Kettunen /kesk	Unto Valpas /vas.
	Minna Lintonen /sd	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marjo Hakkila.